

แนวทางในการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของพระนครศรีอยุธยา
กรณีศึกษา “การบูรณาการการบริหารศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร”

The Guidline for Increasing the Economic Potentiality of Phra Nakhon Si
Ayutthaya: A Case Study of "Integrating the Administration of One-Stop
Tourism Service Centre of Ayutthaya World Heritage City"

ศุภกร ลิ้มคุณธรรมโม¹, เกียรติกร ด้านชัยจิตร², อติชัย วรรณระภูติ¹,
วิทยา นามเสาร์¹, ดำรงค์ศักดิ์ หัตถศาสตร์¹, พิทักษ์ ศิริวงษ์³

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบูรณาการหน่วยงานต่างๆ เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยุธยา เมืองมรดกโลก เพื่อเพิ่มมูลค่าในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสำรวจเอกสารผนวกกับการสัมภาษณ์เชิงลึกจากหัวหน้าหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการจำนวน 8 ท่าน แล้วนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการบูรณาการการบริหารศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยุธยา เมืองมรดกโลก และนำไปสู่การวิเคราะห์กลยุทธ์ ผลการวิจัย พบว่าแนวทางการบูรณาการการบริหารศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยุธยา เมืองมรดกโลกนั้นควรให้หน่วยงานที่เหมาะสม เช่น องค์กร

บริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. เข้ามาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ และต้องขอมติคณะรัฐมนตรีในการดำเนินงานดังกล่าว

คำสำคัญ: พระนครศรีอยุธยา การท่องเที่ยว ศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร

Abstract

This research objective is to suggest the guideline for integrating any agents into the administration committee of one-stop tourism service centre of Ayutthaya world heritage city to add value in Phra Nakhon Si Ayutthaya tourism industry. The data were collected from many documents and in-depth interviews from 8 experts. The SWOT analysis and TOWS Matrix techniques were

1 สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

2 นักศึกษาหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

3 สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

used. The result was, it must have an appropriate agent, such as Designated Areas for Sustainable Tourism Administration (Public Organization) or DASTA, to be the main responsible agent and must request the cabinet resolution to operate this.

Keyword: Phra Nakhon Si Ayutthaya, Tourism, One-stop tourism service centre

บทนำ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก จากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก : UNESCO) ณ กรุงคาร์เธจ ประเทศตูนีเซีย เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2534 เนื่องจากมีเอกลักษณ์ทั้งทางด้านกายภาพ ด้านประวัติศาสตร์และด้านอารยธรรม ซึ่งจะหา นครโบราณใดเทียบได้ในเอเชียหรือในโลกไม่มี และในขณะเดียวกัน อาคารโบราณสถานใน นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มี ลักษณะและการออกแบบทางสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นในภาคพื้นเอเชีย ลักษณะของสิ่งก่อสร้างหลายอย่าง เช่น เจดีย์ ปรังก์ และปราสาท มีความเป็นพิเศษไม่สามารถพบเห็นในที่อื่นๆ แม้สิ่งก่อสร้างเหล่านี้จะมีกำเนิดมาก่อนที่กรุงศรีอยุธยาจะเรืองอำนาจ แต่ได้แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องและวิวัฒนาการด้านรูปแบบทางสถาปัตยกรรมมาสู่ลักษณะที่เป็นแบบไทยแท้ และไม่สามารถสร้างทดแทนได้ (สถาบัน

อยุธยาศึกษา, 2558)

แม้พระนครศรีอยุธยาได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทำให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในแต่ละปีก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนขึ้นภายในจังหวัดส่งผลให้มาตรฐานการครองชีพของประชาชนในจังหวัดดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยที่นักท่องเที่ยวนำมาใช้จ่ายในจังหวัดมีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในประเทศ โดยจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีจำนวนค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อคนต่อวัน 1,509.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.57 เมื่อเทียบกับจังหวัดภูเก็ต หรือประมาณ 1 ใน 4 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 รายได้รวม จำนวนนักท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยตามรายจังหวัด พ.ศ.2558

จังหวัด	รายได้รวม (ล้านบาท)	นักท่องเที่ยว (คน)	ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)
ภูเก็ต	272,531	13,203,284	6,143
กรุงเทพฯ	731,748	56,515,597	4,169
พัทยา	132,206	9,849,940	4,161
เชียงใหม่	82,570	9,286,307	3,364
สงขลา	48,885	6,524,676	3,213
เชียงราย	20,728.69	3,078,976	2,981
พระนครศรีอยุธยา*	14,485.17	6,994,538	1,509

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของพระนครศรีอยุธยาโดยทำการบูรณาการการบริหารศูนย์บริการท่องเที่ยวให้ครบวงจรเบ็ดเสร็จในสถานที่เดียว ซึ่งจะเป็นหน่วยงานที่สามารถให้ทั้งข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวเพื่อทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ร้านอาหารร้านขายของที่ระลึก รวมทั้งเป็นสถานที่นำผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนจากอำเภอต่างๆของจังหวัดเพื่อก่อให้เกิดงานและรายได้แก่ประชาชนท้องถิ่นต่อไป ทั้งนี้ การบูรณาการของศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจรนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือทั้งจากหน่วยงานราชการและภาคเอกชนในจังหวัดเพื่อจัดตั้งคณะทำงานในรูปแบบคณะกรรมการร่วมในอันที่จะบรรลุภารกิจในการเพิ่มมูลค่าของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายในจังหวัดอย่างยั่งยืนต่อไปในภายภาคหน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบูรณาการหน่วยงานต่างๆในการจัดตั้งคณะทำงานในการบริหารศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจรอยุธยา เมืองมรดกโลก

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

1. ที่ตั้ง

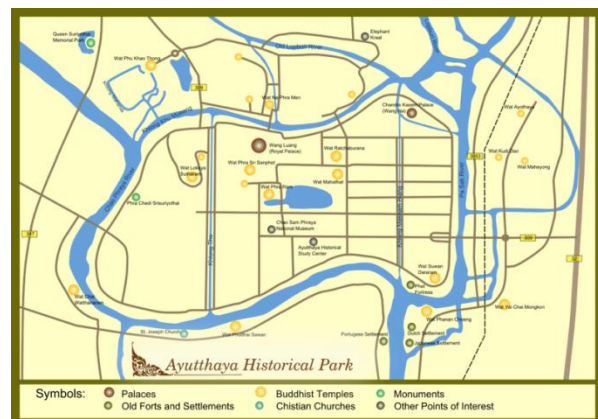
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีเนื้อที่ 1,810 ไร่ ตั้งอยู่ในเกาะเมือง

อยุธยา เขตเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศเหนือตามถนนสายเอเชีย ระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร ลักษณะของเกาะเมืองอยุธยาเป็นไปตามสภาพของแม่น้ำที่กั้นเขาแผ่นดินมีรูปร่างไม่แน่นอนอน บางครั้งมีผู้สันนิษฐานว่ามีลักษณะคล้ายน้ำเต้า

กรมศิลปากร ได้ประกาศกำหนดเขตที่ดินโบราณสถานพระนครศรีอยุธยา ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 102 ลงวันที่ 17 สิงหาคม พุทธศักราช 2519 พื้นที่ 1,810 ไร่ และในปี พุทธศักราช 2540 กรมศิลปากรได้ประกาศกำหนดเขตที่ดินโบราณสถานพระนครศรีอยุธยาเพิ่มเติม ซึ่งครอบคลุมเกาะเมืองอยุธยาและพื้นที่รอบนอกเกาะเมืองทุกด้านที่ปรากฏหลักฐานด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี พื้นที่โบราณสถานประมาณ 3,000 ไร่

ภาพที่ 1 แผนที่อุทยานประวัติศาสตร์

พระนครศรีอยุธยา

ที่มา: วิกิพีเดียไทย

2. ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

ก่อนที่พระเจ้าอู่ทองจะทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาขึ้นในปี พ.ศ.1893 นั้น นักวิชาการเชื่อกันว่า บริเวณดังกล่าวได้มีบ้านเมืองตั้งอยู่ก่อน แล้วเรียกว่า เมืองอโยธยา หรืออโยธยาศรีรามเทพนคร มีที่ตั้งอยู่บริเวณด้านทิศตะวันออกนอกเกาะเมืองอยุธยา ปรากฏหลักฐานโบราณสถาน ที่เป็นวัดสำคัญ เช่น วัดมเหยงค์ และวัดอโยธยา เป็นต้น รวมทั้งจากพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐ อักษรนิติ กล่าวถึงการก่อสร้างพระพุทธรูปที่เรียกว่า พระเจ้าพญูเชิง พระประธานของวัดพญูเชิง ที่ระบุว่า สร้างขึ้นก่อนที่พระเจ้าอู่ทองจะสถาปนากรุงศรีอยุธยาถึง 26 ปี

ด้วยทำเลที่ตั้งของกรุงศรีอยุธยาที่มีลักษณะเป็นเกาะเมืองมีแม่น้ำที่สำคัญ 3 สายไหลผ่าน คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำลพบุรี ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดิน รวมทั้งเป็นชุมทางคมนาคม และเป็นปราการธรรมชาติในการป้องกันข้าศึกศัตรู กรุงศรีอยุธยาจึงเป็นราชธานีใหญ่สามารถกุมอำนาจเหนือเมืองใกล้เคียงเป็นเวลานาน

กรุงศรีอยุธยาเติบโตเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการค้าที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ในพุทธศตวรรษที่ 20-23 มีชาวต่างชาติทั้งจากเอเชีย และยุโรป เช่น จีน ญี่ปุ่น อินเดีย เปอร์เซีย อาหรับ โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส เดินเรือเข้ามาค้าขาย ซึ่งส่วนมาก มีสัมพันธ์ทางการ

ทูตด้วย บ้างก็ได้รับพระราชทานที่ดินตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน ตั้งสถานีการค้า และ ศาสนสถาน หมู่บ้านส่วนใหญ่ของชาวต่างประเทศจะอยู่นอกตัวเมืองมีเฉพาะชาวจีน แขกฮินดู และมุสลิมเพียงบางกลุ่ม ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับราชสำนักเท่านั้น ที่ได้รับพระราชานุญาตให้สร้างบ้านเรือนอยู่ภายในเมือง

นอกจากนี้ กรุงศรีอยุธยายังมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านการปกครอง กฎหมาย การศาล ระบบสังคม การศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ประณีตศิลป์ ภาษาวรรณกรรม และนาฏดุริยางค์ศิลป์ศิลปะ วิทยาการทุกแขนงที่คนไทยในอาณาจักรอยุธยาสั่งสมไว้นั้น เป็นอารยธรรมที่กรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ยึดถือเป็นแบบแผน สืบทอดและพัฒนาเป็นอารยธรรมตามยุคสมัย หลายอย่างยังคงใช้สืบทอดมาตราบจนทุกวันนี้

3. โบราณสถานสำคัญ

ด้วยเกาะเมืองอยุธยา ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ทั้งเกาะเมืองมีพื้นที่ประมาณ 4,800 ไร่ ลักษณะของเกาะเมืองเป็นไปตามสภาพของแม่น้ำที่กัดเซาะแผ่นดินมีรูปร่างไม่แน่นอน บางครั้งมีผู้สันนิษฐานว่า มีลักษณะคล้ายน้ำเต้า แต่เดิมกำแพงเมืองเป็นคันดินและมีเสาไม้ระเนียด ต่อมามีการเปลี่ยนเป็นกำแพงอิฐในสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ (พ.ศ. 2091-2111) และถูกทำลายในสมัยเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 รวมทั้งมีการรื้อถอนกำแพงเมืองในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เพื่อนำ

อิฐมาใช้ในการก่อสร้างที่กรุงเทพฯ และป้องกันไม่ให้เกิดการใช้กรุงศรีอยุธยาเป็นที่ท่องเที่ยวของคนอีกต่อไป

กรุงศรีอยุธยาเป็นลักษณะของเมืองน้ำ มีการออกแบบแนวคูคลองที่ทั้งใช้ประโยชน์ในการคมนาคม และเป็นการระบายน้ำในหน้าน้ำหลากด้วย ทำให้ผังเมืองอยุธยามีแม่น้ำลำคลองจำนวนมากเป็นเครือข่ายโยงใยกันทั้งนอกเมืองและในเมืองขนานไปกับแนวคูคลองคือ ถนนที่เป็นทั้งถนนดินและถนน ปูอิฐ โดยมีสะพานสร้างข้ามคลองทั้งสะพานไม้และสะพานก่ออิฐมากกว่า 30 แห่ง โบราณสถานเท่าที่สำรวจพบแล้วทั้งภายในเมืองและนอกกำแพงเมืองมีมากกว่า 425 แห่ง

สำหรับจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแล้ว การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ความเป็นมรดกโลกเป็นตัวชูโรงจึงมีความเหมาะสมยิ่ง

ศาลากลางหลังเก่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศาลากลางจังหวัดเดิมตั้งอยู่ที่ ตำบลประตูชัย อำเภอกรุงเก่า (อำเภอพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน) สร้างเป็นตึก 3 ชั้น รูปร่างคล้ายตัวที ซึ่งได้ทำการก่อสร้างมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2484 สมัยหลวงบริหารชนบท (สำน) เป็นข้าหลวงประจำจังหวัด โดยการสนับสนุนจากนายปรีดี พนมยงค์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในสมัยนั้น ซึ่งเป็นชาวอยุธยา บริเวณตัวตึกด้านหน้าศาลากลางจังหวัด ได้ก่อสร้างพระบรมรูปวีร

กษัตริย์วีรสตรี ซึ่งได้ประกอบคุณประโยชน์อย่างใหญ่หลวงแก่กรุงศรีอยุธยาและชาติไทยในครั้งอดีตรวม 6 พระองค์

อาคารศาลากลางจังหวัดหลังเดิมได้ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและบริการประชาชนมาจนมีสภาพชำรุดทรุดโทรมยากแก่การซ่อมบำรุง และไม่สามารถรองรับส่วนราชการประจำจังหวัดได้เพียงพอ ประกอบกับที่ตั้งอยู่ในเขตโครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้รับการยกย่องจากองค์การสหประชาชาติ ให้เป็นมรดกโลก และกรมศิลปากรมีแผนงานที่จะบูรณะซ่อมแซมอาคารศาลากลางและสถานที่ต่างๆ โดยรอบให้เป็นศูนย์กลางทางประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยวจังหวัด จึงมีโครงการย้ายศาลากลางออกไปอยู่นอกพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์

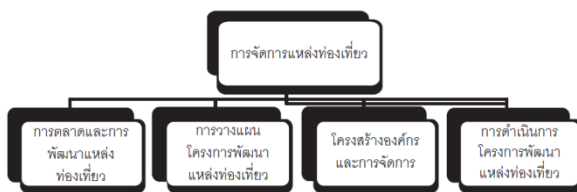
ปัจจุบัน ศาลากลางเก่าฯ ชั้นล่างด้านหน้าปีกขวา ถูกใช้เป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเป็นหลัก ดูแลโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ชั้นบน จัดเป็น "หอนิทรรศการประวัติศาสตร์อยุธยา" จัดแสดงเรื่องเกี่ยวกับวัดต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประเพณีต่างๆ อยุธยา มรดกโลก ท่องเที่ยวเมืองอยุธยา ศิลปกรรมแห่งอาณาจักรอยุธยา วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น หอศิลปะแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดหลังเก่า ชั้นที่ 1,2 ปีกซ้ายจัดแสดงประติมากรรม และงานประณีตศิลป์ของ

ศิลป์ 97 ท่าน ดูแลโดยสถาบันอยุธยาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กาญจนา แสงลิมสุวรรณ และ ศรีนยา แสงลิมสุวรรณ (2555) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ขั้นตอนการพัฒนาการตลาด การเสนอรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความสมดุลในมิติทางวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ อันจะนำไปสู่การจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ซึ่งมีแบบจำลองดังนี้

ภาพที่ 2 แบบจำลองการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ซึ่งในงานวิจัยนี้ให้ความสำคัญกับเรื่องโครงสร้างองค์กรและการจัดการเป็นพิเศษ เพราะการจัดการโครงสร้างองค์กรและการจัดการที่เหมาะสมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการที่จะกำหนดทิศทางของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ยั่งยืน โดยทั่วไปแล้วจะสามารถสรุปโครงสร้างองค์กรและการจัดการสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยจะมุ่งเน้นที่การประสานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นต้อง

นำการท่องเที่ยวขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น เพื่อที่จะร่วมกันหาจุดเด่น หรืออัตลักษณ์ที่จะเป็นจุดประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่นเพื่อที่จะร่วมกันวิเคราะห์ หรือแก้ไขปัญหาและข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่ต่างกัน เป็นอีกแนวทางที่มีความจำเป็นต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนอีกด้วย

ทิพาพร ไตรบรรณ (2557) ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาหมู่บ้านอรัญญิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และให้ข้อเสนอแนะว่า 1) หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยว ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุน โดยให้คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการรับรู้การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ตั้งแต่เรื่องของนโยบายในการพัฒนา ตลอดจนขั้นตอนการดำเนินงาน โดยที่หน่วยงานภาครัฐ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นให้การติดตามดูแล เพื่อประเมินผลจากการดำเนินการพัฒนาว่าสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ รวมถึงควรมีการจัดอบรมให้แก่คนในหมู่บ้าน เพื่อให้คนในหมู่บ้าน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนาและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น 2) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันนั้น ปัญหาหลักในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องของงบประมาณที่ใช้ในการ

พัฒนา หากงบประมาณมีจำกัด การพัฒนาอาจดำเนินไปอย่างไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวตามมา 3) ควรมีการจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมอัญมณีขึ้นภายในหมู่บ้านอัญมณี เนื่องจากมีผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีผู้ประกอบการและคนในหมู่บ้านอัญมณีควรได้รับผลประโยชน์อย่างทั่วถึง โดยจัดตั้งศูนย์รวบรวมงานหัตถกรรมของอัญมณีจากทุกร้าน แล้วนำมาตั้งจำหน่ายในศูนย์ที่จัดตั้งขึ้น ซึ่งงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมอัญมณีนี้ อาจมาจากงบประมาณจากการสมทบทุนของคนในหมู่บ้าน โดยมีงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือเพิ่มเติม เพื่อนักท่องเที่ยวจะได้ชมสินค้าที่หลากหลายและครบถ้วนทุกร้าน ป้องกันปัญหาที่กลุ่มทัวร์นำนักท่องเที่ยวมาลงเฉพาะจุด ส่งผลให้ร้านค้าอีกหลาย ๆ ร้าน ไม่มีนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชม อีกทั้งยังเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวเนื่องจากภายในหมู่บ้านอัญมณียังไม่มีการจัดตั้งศูนย์ ในลักษณะนี้ ซึ่งจากข้อเสนอแนะข้อที่ 3 นี้ มีแนวทางคล้ายคลึงกับการจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวครบวงจรที่งานวิจัยนี้จะเสนอนั่นเอง

ภรณ์ทิพย์ สุพร สุพรรณษา รากรักษ์ และ ปวีวรรณ สมนึก (2556) ได้ศึกษาแนวทางการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจรของจังหวัดนครพนม ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการจัดตั้งศูนย์บริการ

ข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจร และเสนอแนะแนวทางในการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจรของจังหวัดนครพนม โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน 7 หน่วยงาน และแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 228 ชุด พบว่า ความเป็นไปได้ โดยควรมีลักษณะของการให้บริการดังต่อไปนี้ 1) ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจรจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปในศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจร เพื่อติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการทางการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องสมุด การแสดงศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม รวมทั้งการรับรองโรงแรม ร้านอาหาร และพาหนะต่างๆ เป็นต้น เพื่อเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนมที่มีอยู่ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจรเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการจัดจำหน่ายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยว 2) ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจรจะต้องเป็นศูนย์ที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถามได้โดยไม่ต้องเข้าไปยังศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจร 3) ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจรควรจะใช้ระบบอัตโนมัติ คือ การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยใน

การค้นหาข้อมูลต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยว และ
ผู้บริการข้อมูลแบบอัตโนมัติ ซึ่งนักท่องเที่ยว
สามารถใช้บริการในการค้นหาข้อมูลต่างๆ
รวมถึงการจองโรงแรม ร้านอาหาร และ
พาหนะ เป็นต้น 4) ศูนย์บริการข้อมูลการ
ท่องเที่ยวแบบครบวงจรควรมีป้ายสื่อ
ความหมายทั้งสื่อกลางแจ้งและสื่อภายใน
ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจร
ได้แก่ แผ่นพับ ป้ายแสดงข้อมูลของแหล่ง
ท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยว ป้ายแสดงแผน
ที่และเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอก
ทางของแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น 5) ศูนย์บริการ
ข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจรควรมีการ
ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวนอกสถานที่
นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะแนวทางการจัดตั้ง
ศูนย์ โดยด้านที่ตั้ง จะต้องสามารถเข้าถึงได้ง่าย
ด้านทิศทาง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ
และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานไว้อย่าง
ชัดเจน ด้านโครงสร้าง มี 5 กลุ่ม คือ กลุ่ม
บริหารสำนักงาน กลุ่มพิธีเข้า – ออกนอก
ประเทศ กลุ่มการบริการด้านการท่องเที่ยว
กลุ่มประสานงานระหว่างประเทศ และกลุ่ม
งานความปลอดภัย และด้านการจัดบุคคลเข้า
ทำงาน มี 4 ขั้นตอน คือ การสรรหา การ
คัดเลือก การฝึกอบรม และการจัดคนเข้า
ทำงาน แต่สำหรับจังหวัดที่ไม่ได้ติดชายแดน
อย่างพระนครศรีอยุธยา อาจจะไม่มีความ
จำเป็นในการมีกลุ่มพิธีเข้า – ออกนอกประเทศ
และกลุ่มประสานงานระหว่างประเทศ ซึ่ง
ผู้วิจัยจะนำไปเป็นประเด็นในการศึกษาต่อไป

ศูนย์ ทองจันทร์ และคณะ (2556) ได้
แสดงถึงปัญหาเมื่อกรมศิลปากรและองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นต่างมีอำนาจในการ
บริหารจัดการพื้นที่โบราณสถาน โบราณวัตถุ
ศิลปวัตถุ และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ตั้งอยู่ในเกาะ
เมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และต่างฝ่ายได้
ใช้อำนาจของตนเอง จึงเกิดปัญหาการบังคับใช้
กฎหมายที่ทับซ้อนกัน จึงทำให้โบราณสถาน
โบราณวัตถุ และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เสียหาย
ถูกทำลาย สูญหาย และภูมิทัศน์โดยรอบ
เกิดทัศนอุจาด "นครประวัติศาสตร์
พระนครศรีอยุธยาและเมืองบริวาร" ที่ได้จัด
ทะเบียนเป็นมรดกโลกจากองค์การศึกษา
วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
(United Nations Educational, Scientific and
Cultural Organization หรือ ยูเนสโก :
UNESCO) อาจจะถูกถอดออกจากการเป็น
มรดกโลกได้ในอนาคตเพราะการบริหารจัดการ
พื้นที่ในเขตโบราณสถาน โบราณวัตถุ และ
สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์
ของอนุสัญญาการคุ้มครองมรดกโลก (The
World Heritage Convention) กำหนดไว้ ผู้วิจัย
จึงเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา
ดังกล่าว กล่าวคือ กำหนดโทษทางแพ่งและทาง
อาญาสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐและ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำการฝ่าฝืน
พระราชบัญญัติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ
ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.
2504 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2535) และ
กำหนดโทษเนรเทศสำหรับคนต่างด้าวออก
นอกประเทศ ถ้าทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ

ดังกล่าว และประชาชนมีสิทธิฟ้องพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9 (3) และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ตามมาตรา 4 ประกอบมาตรา 10 นอกจากนี้ ควรตั้งหน่วยงานพิเศษเข้ามาบริหารจัดการมรดกโลก เช่น คณะกรรมการบริหารมรดกของชาติ คณะกรรมการมรดกท้องถิ่นและหน่วยงานมรดกของโลก โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรพิเศษที่ตั้งขึ้นนั้นอย่างชัดเจนและให้งบประมาณในการบริหารอย่างเพียงพอและบุคคลากรต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญตามหลักสากลโดยมีตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ ซึ่งในมุมมองของผู้วิจัย พิจารณาแล้วเห็นว่า อพท. ก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการมรดกโลก เนื่องจากได้รับหน้าที่ในการดูแลอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชรและพื้นที่เชื่อมโยงอยู่แล้วนั่นเอง

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (methodology) โดยเป็นกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) อันประกอบด้วย

1) การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research)

2) กรณีศึกษา (Case study) โดยใช้ศาลากลางหลังเก่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นแนวทางในการบูรณาการ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) โดยมีการออกแบบโครงสร้างของคำถามในการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (guided interview) กล่าวคือ เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างหรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างหรือมีการนำคำสำคัญ (keywords) มาใช้ประกอบในการชี้นำ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยพิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญจากหัวหน้าหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ ดังนี้

1) อาจารย์ ดร.จกมล เสงสุวรรณ ผู้อำนวยการ สถาบัน อยุธยาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2) คุณอิสสระพงษ์ แทนศิริ ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพระนครศรีอยุธยา

3) พันเอก ดร.นาฬิกาอดิภัต แสงสนิท ผู้อำนวยการองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท.

4) นายเสรี ว่างส์ไพจิตร คณบดีวิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยรังสิต และอดีตผู้อำนวยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

5) นายชารทิพย์ มีลักษณะ
ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

6) คุณปราณี ค่านชัยวิโรจน์
นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

7) นายประยูร รัตนเสนีย์ ผู้ว่า
ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

8) นายประทีป เฟื่องตะโก
ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๓
พระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์
แก่นสาระ (thematic analysis) ซึ่งนิยมใช้กับ

การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการ
สังเกตโดยใช้แบบบันทึกเหตุการณ์ เป็นการ
ตีความตามคำที่ปรากฏ และสนใจความหมาย
แฝง ใช้วิธีให้นิยามของข้อมูล และการ
วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค
(SWOT Analysis) รวมถึงการวิเคราะห์กล
ยุทธ์โดย TOWS Matrix

ผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก
เอกสารและการสัมภาษณ์ด้วย SWOT ผล
เป็นดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

<p>จุดแข็ง (Strength) - S</p> <p>S1. ท่าเลที่ตั้งเหมาะสม เข้าถึงได้สะดวก และบริเวณกว้างขวาง ตัวอาคารมี สถาปัตยกรรมที่สวยงาม</p> <p>S2. เป็นเมืองมรดกโลก มีคุณค่าทาง ประวัติศาสตร์</p> <p>S3. หน่วยงานท้องถิ่นให้ความสนใจในการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>S4. ความปลอดภัยของผู้ที่มาเที่ยวอยู่ใน เกณฑ์ดี</p> <p>S5. ภาคเอกชนในท้องถิ่นที่มีความ กระตือรือร้นในการพัฒนาการท่องเที่ยว</p>	<p>จุดอ่อน (Weakness) - W</p> <p>W1. หน่วยงานภายในมีการจัดการไม่เป็นเอกภาพ ไม่มีการประสานงานกัน</p> <p>W2. ระเบียบการบริหารงานแบบราชการทำให้ขาด ความคล่องตัว</p> <p>W3. มีประชากรแฝงจำนวนมาก จึงไม่มีความผูกพัน ในการพัฒนาเมือง</p> <p>W4. ใกล้กรุงเทพฯ จึงมีแต่นักทัศนาจร (ไปเช้า-เย็น กลับ)</p> <p>W5. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไม่มีรายรับ จึงขาดเงิน ลงทุนในสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ</p> <p>W6. ประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาขาด จิตสำนึกของความเป็นเจ้าของมรดกโลก</p>
<p>โอกาส (Opportunity) - O</p> <p>O1. คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันมีความเค็ดขาด ในการสั่งการ</p>	<p>อุปสรรค (Threat) - T</p> <p>T1. เศรษฐกิจของประเทศชะลอตัว</p> <p>T2. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนจำกัด</p>

โอกาส (Opportunity) - O O2. รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยว O3. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในแต่ละปี O4. อพท. ยินดีที่จะเข้ามาบริหารจัดการอุทยานฯ O5.	อุปสรรค (Threat) - T T3. สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติมีปัญหา ทำให้กิจกรรมท่องเที่ยวบางอย่างต้องหยุดชะงัก T4. นายกฯมอบหมายให้รองนายกฯเป็นประธานท.ท.ช. ทำให้การดำเนินงานเกิดความขัดข้อง T5. ระเบียบกระทรวงการคลังไม่เอื้อต่อการดำเนินงานในการพัฒนาและหารายได้ T6. ความล่าช้าในกระบวนการแก้ไขกฎหมาย
---	---

หลังจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค แล้ว จึงวิเคราะห์กลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix เพื่อหากลยุทธ์ที่เหมาะสมในการดำเนินการ ดังนี้

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์กลยุทธ์โดย TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
โอกาส (Opportunity)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) SO1. เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยูธยา เมืองมรดกโลก (S1,S2,S3,O1,O2) SO2. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้สมบูรณ์มากขึ้น (S2,S3,S5,O3)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) WO1. กำหนดหน่วยงานหรือระเบียบให้มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารการท่องเที่ยว (W1,W2,O1,O2,O4) WO2. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภท night tour เพื่อเพิ่มการอยู่เที่ยวของนักท่องเที่ยว (W4,O2)
อุปสรรค (Threat)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) ST1. ปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น ฝ่ายทคน้ำ เป็นต้น (S3,S5,T3) ST2. ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและสนับสนุนงบประมาณใน	กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) WT1. ปรับปรุงระเบียบให้มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ (W2,T2,T6) WT2. ขอความร่วมมือหรือกำหนดเป็นระเบียบให้ต้นสังกัดของประชากรแฝงมีกิจกรรมช่วยเหลือสังคม (W3,T3)

	ลักษณะภาคีร่วม (S5,T2)	WT3. จัดให้มีการจำหน่ายสินค้าในศูนย์หรือกิจกรรมที่สร้างรายได้หรือปันผลประโยชน์ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยาน (W5,T2)
--	------------------------	---

จากตารางที่ 3 ในส่วนของกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยูชยา เมืองมรดกโลก โดยตรงพบว่า กลยุทธ์ SO1 และ WO1 นั้น หน่วยงานที่เป็นไปได้ ได้แก่

1. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ แต่ก็น่าจะคิดเรื่องระเบียบราชการที่ยังยากอยู่

2. องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานที่มีประสบการณ์ในการจัดการพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ สุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย-กำแพงเพชร คล้ายกับพื้นที่ของอุทยาน

3. ภาคเอกชน เช่น สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หอการค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการสะดวกรวดเร็วกว่าระบบราชการ แต่ขาดเงินในการลงทุน

ซึ่งจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยแล้วพบว่า องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานที่เหมาะสมที่สุดในการเข้ามาทำหน้าที่หน่วยงานหลักเพื่อประสานงานหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร

อยูชยา เมืองมรดกโลก เพราะ อพท. ได้รับงบประมาณสนับสนุนแบบกองทุน ไม่ได้รับแรงกดดันจากสำนักงบประมาณเหมือนหน่วยงานราชการทั่วไป การบริหารเงินกองทุนสะดวกและมีความยืดหยุ่นสูงกว่าหน่วยราชการอื่นๆ

แต่ทั้งนี้ การจะเข้าไปดำเนินงานได้นั้น จะต้องผ่านมติคณะรัฐมนตรีเพื่อได้รับสิทธิในการดำเนินงานต่อไป

อภิปรายผล

การบูรณาการการบริหารศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยูชยา เมืองมรดกโลก สามารถกระทำได้ โดยสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือ โครงสร้างองค์กรและการจัดการ ซึ่งเป็นปัญหาที่สะสมอยู่ในหน่วยงานที่อยู่ในศาลากลางเก่าๆ ซึ่งสอดคล้องกับกาญจนา แสงลิ้มสุวรรณ และศรัณยา แสงลิ้มสุวรรณ (2555) ที่ให้ความสำคัญกับโครงสร้างองค์กรและการจัดการเป็นพิเศษเช่นกัน

เรื่องของการสร้างความร่วมมือโดยกลยุทธ์การจัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยูชยา เมืองมรดกโลก (SO1) และการให้ต้นสังกัดของประชากรแฝงมีกิจกรรมช่วยเหลือสังคม (WT2) สอดคล้องกับทิพาพร

ไทรบรรณ (2557) ที่เสนอแนะว่า ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุน โดยให้คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการรับรู้การพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้านอัญญาญิก จัดสรรงบประมาณสนับสนุน และจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมอัญญาญิกขึ้นภายในหมู่บ้านอัญญาญิก

ลักษณะของศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจรที่ควรมีนั้น จะต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวได้ทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นแบบเผชิญหน้า ทางโทรศัพท์ เอกสาร แผ่นพับ หรือสื่อออนไลน์ นักท่องเที่ยวที่เข้าไปในศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจร เพื่อติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการทางการท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องสมุด การแสดงศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งการรับรองโรงแรม ร้านอาหาร และพาหนะต่างๆ เป็นต้น ตามแนวทางการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจรของ ภรณ์ทิพย์ สุพร สุพรรณษา รากรักษ์ และ ปวีวรรณ สมนึก (2556)

ข้อเสนอแนะ

1. การบูรณาการการบริหารศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยุธยา เมืองมรดกโลกนั้นจะต้องกระทำภายใต้มติคณะรัฐมนตรี ดังนั้น จึงควรมีการประชุม

ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อสรุปในเบื้องต้นก่อนจะนำเสนอเพื่อขอมติจากคณะรัฐมนตรี

2. ควรให้หน่วยงานที่เหมาะสมมีอำนาจในการบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ ในกรณีควรจะเป็นองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) เพราะมีประสบการณ์และความเป็นอิสระสูงกว่าหน่วยงานอื่นๆ

3. อาจมีการปรับปรุงระเบียบอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยุธยา เมืองมรดกโลก สามารถทำงานได้เต็มที่ เช่น ให้บริษัทนำเที่ยวมาจัดศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยุธยา เมืองมรดกโลก แล้วให้บริการรถสาธารณะหรือรถรางที่ศูนย์บริการท่องเที่ยวครบวงจร อยุธยา เมืองมรดกโลกจัดให้ เพื่ออนุรักษ์อุทยานมิให้เสื่อมโทรม

4. จัดทำช่องทางการสื่อสารให้ครอบคลุมความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น สร้าง Application ที่เป็นเครื่องมือช่วยนำเที่ยว เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเอกสารเป็นหลัก ซึ่งเป็นความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ แต่การยอมรับจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ อาจต้องใช้วิธีการเชิงคุณภาพในการสำรวจแทน

บรรณานุกรม

- อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. (2558). (ออนไลน์). ค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา>.
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2559). สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2558 (จำแนกตามภูมิภาคและจังหวัด. (ออนไลน์) ค้นจาก <http://www.tourism.go.th/home/details/11/221/25767>.
- กาญจนา แสงลี้มสุวรรณ และ ศรีนยา แสงลี้มสุวรรณ. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2555). การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน. *นักบริหาร*, 32(4), หน้า 139-146.
- ทิพาพร ไตรบรรณ. (2557). **แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กรณีศึกษา หมู่บ้านอรัญญิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ภรณ์ทิพย์ สุพร, สุพรรณษา รากักษ์ และ ปวีรบรรด สมนึก. (มกราคม - มิถุนายน 2556). **แนวทางการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบครบวงจรของจังหวัดนครพนม**. *มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(1), หน้า 67-89.
- สถาบันอยุธยาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2558. **จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. (ออนไลน์) ค้นจาก <http://www.ayutthayastudies.aru.ac.th/content/view>.
- สุนีย์ ทองจันทร์ และคณะ. (2556). **ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในการบริหารจัดการ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ : ศึกษากรณีเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. เอกสารวิจัย, สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.